

нието не е посочена. Издателството е същото — Э. Л. Каспрович. Тия два сборника в библиотеката на Славейков са подвързани заедно в едно томче. На вътрешната страна на последната корица Славейков собственоръчно е написал: „В тази книжка¹ има 277 стихове на 628 страници.“

Заглавието на първия сборник най-добре подсказва какво е съдържанието на тия издания. „Потаённая литература“, това означава преследвана, нелегална литература, която се крие от официалните власти в руската империя. Същият смисъл има и заглавието на втория сборник — той съдържа „свободни руски песни и стихотворения“, т. е. такива, които не са минали, а и не могат да минат през иглените уши на царската цензура, такива песни, в които революционните идеи и чувства са намерили своя открит и ярък израз.

Тия два сборника спадат към онази задгранична руска литература, чието издаване се организира от революционната руска емиграция и която е едно от оръжията в борбата срещу царизма и феодално-крепостническия строй. Тия издания са се внасяли тайно в царска Русия и са се четели от демократичните среди.

Славейков се е снабдил с тия два сборника не по-късно от 1875—1876 година. За това може да се съди от някои негови бележки, които той си е правил по страниците на двата сборника.

Няма никакво съмнение, че тия две книги са били извънредно драгоценни на Славейков. Това томче е станало настолна книга на нашия поет-демократ.

Какво по-конкретно съдържат тия сборници и какво са допринесли за ориентацията на Славейков в областта на любимата му руска литература?

И двата сборника са близки и сродни по съдържание. В тях са включени свободолюбиви и революционни стихотворения главно от руски поети, като наред с това (в първия сборник) са включени стихотворения и от някои западноевропейски прогресивни поети — Беранже, Хайне, Т. Худ, Лонгфело, Мицкевич, Шилер и др.

От руските класици са представени Крилов, Пушкин, Лермонтов и Некрасов със свободолюбивата си лирика. Широко са представени с най-ярки революционни стихотворения поетите-декабристи — Рилеев, Кюхелбекер, Одоевски, Бярятински, Бестужев, Делвиг, Полежаев, М. Л. Михайлов и др. Значително място заемат също така най-идейните творби на поети като Д. Давидов, Огарев, Колцов, Плещеев, Язиков, В. Курочкин и др. С други думи тия два сборника съдържат лирика, която е рожда на руския революционен гений, на свободолюбивия руски дух. Тематиката на стихотворенията е подчинена на революционната им идейност. Тук се възпява тежкото положение на народа, борбата за свобода, страданията на борците, попаднали в лапите на царизма, величае се гражданската доблест и мъжество, героизмът и

¹ Т. е. в цялото томче с двата сборника.